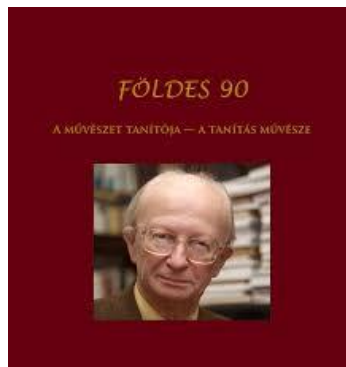

VISSZAIGAZOLÁSOK KÖNYVE

(Szerkesztette és tervezte: Jakab Géza) (Szkarabeusz Kiadó és Akkord Zenei Kiadó, 2026)

A művészet tanítója – a tanítás művésze: ezt olvashatjuk a kerekszámú évforduló alkalmából életre hívott kötet címlapján, kölcsönvéve az Uhreczky Eszter és Farnadi Tamara szerzőpáros által írott visszaemlékezés frappáns címét. Ajándék, amellyel 44 rajongója lepte meg azt a tanárt, aki azok közé tartozott, akik „nem középiskolás fokon” tanítottak. És nem is egyetlen intézmény keretében, sőt, nemcsak a tantermek (illetve az előadótermek) falai között.

Az ünnepelttől származik a mottó: „...ha megismerek valamit, szeretném, ha más is megismerné, ha szépnek találok valamit, szeretném, ha más is szépnek találná...”.

A 41 köszöntő ékes bizonyítéka annak, hogy ez a vágya teljesült, lelkesedése magávalragadó volt, és hatása korántsem múlt el a rendszeres találkozások megszűnésével. És voltaképp a köszöntőkhöz sorolható az a három fotográfus is, akik nem szavakkal, hanem jól ellesett pillanatokkal járultak hozzá a gondosan kivitelezett kötet múltidéző atmoszférájához.

A könyv a Parlando felkérésére készült, a szerkesztés és a tervezés munkáját Jakab Géza vállalta. 2026-ban jelent meg, jöllehet az apropó 2024-ra vonatkozott (a születésnap: 1934. március 8). Az egyik fotó tanúsága szerint az ünnepelt még kézhez kapta (Földes Imrétől 2026. április 25-én kellett örökre búcsút venni). Úgy tűnik, a köszöntők „szabad kezet kaptak” mind a terjedelmet, mind a mondandót illetően. Változatos csokor állt össze, s köszöntőkről lévén szó, aligha kárhozzatjuk a szerzőket a szuperlatívuszokért, annál is inkább, mivel az őszinteség elemi erővel hatja át a sorokat. Tanítási órák, beszélgetés a folyosón, közös kirándulások, ismeretterjesztő előadások – a legtöbbet hivatalosan hallgatói voltak, avagy lelkes vendéghallgatók. A megállapítások, a

rajongó értékelések azok közé az alkalmak közé tartoznak, amelyek „időben” érkeztek: kétségkívül jólesettek az ünnepeltnek. Mert a tanári pálya kényszerű velejárója, hogy a visszajelzések mértéke csekély, voltaképp a közös munka eredménye is gyakran csak később tudatosodik az egykori növendékben. Az emlékek nemcsak a „megszépítő messzeségnek” köszönhetően értékesek, hanem azért is, mert esetenként erőt adnak (netán vigasztalást), és mindenképp minőségi munkára sarkallnak. Emlékezni elsősorban azok „tudnak”, akik a katedra másik oldalán sem felejtik el az egykori örömöket-sérelmeket, motiváló biztatásokat és reflektálatlanul hagyott teljesítményeket. Tehát, akikben nemcsak ott él, hanem előhívhatóan él az egykori gyermek, fiatal, pályakezdő...

Ránki György szellemes rézfűvös szextettjének, a Lúdapó meséinek címe bátorít fel, hogy megkockáztassam: Földes Imre afféle Tyúkapó volt (a kakaskodás, mint olyan távol állt tőle, ezért ez a biológiai nonszensz), segítőkész, törődő még a szinte ismeretlenekkel is. Röviden, oda lehetett menni hozzá. Meg lehetett kérdezni – biztos tudatában annak, hogy a kérdésre érdemi válasz jön. Távoli rokonságot tartanak a köszöntők az „Így láttam...” sorozatokkal, annyiból mindenképp, hogy kapcsolatok kerülnek az előtérbe (tanár-diák, avagy – s az sem lebecsülendő – kortól független, emberi viszonylatok). Mégis, más ez az emléksokor, már csak az írások terjedelméből következően is – és főként azért, mert címzettjük az ünnepelt, szinte nyílt levél egy-egy emlék publikálása. A legtöbbet természetesen azoknak jelenti, akik egy külsőbb körön, de ugyanehhez a Földes-csaphoz tartoztak. Ők magukban végezhetnek számvetést, eljátszva a gondolattal, ki-ki mit tartott volna érdemesnek megosztásra. További, nagyobb sugarú koncentrikus kört jelent valamennyi olvasó, akik egyrészt ily módon közelebb kerülnek egy korszakos jelentőségű tanár-egyéniséghez, másrészt viszont az olvasottak hatására felszínre kerülhetnek bennük egykori tanár-diák élményeik, iskolai és iskolán kívüli élmények...

Emlékkönyvbe való útravalóként kortalanul időszerű Vörösmarty verse: „Szólj, gondolj, tégy jót s minden szó, gondolat és tett / Tiszta tükörként fog visszamosolygani rád.” Eme emlékmorzsák tükör-mozaikjában „magára ismerhetett” Földes Imre, ismételten megbizonyosodhatott arról, hogy nem volt hiábavaló az energia, amelyet értő-érző, kiművelt emberfők nevelésébe fektetett. S kitől is származhatna a Coda, mint az ünnepelttől – amellyel utoljára szólította meg potenciális olvasóit... Az ajándékkönyv – valóban ajándék mindazoknak, akik hozzájutnak, merthogy mindössze 200 példányban készült.

Fittler Katalin